

1. ΤΟ ΠΡΟΦΗΤΙΚΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΙΕΡΕΜΙΑ

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Πριν σε μορφώσω εν τη κοιλία σε εγνώρισα, και πριν εξέλθης εκ της μήτρας σε ηγίασα, προφήτην εις τα έθνη σε κατέστησα.» Ιερεμίας 1/α' 5.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Ησ. 1/α' 19, Ιερ. 7/ζ' 5-7, Α' Βασ. 2/β' 26, Ιερ. 1/α' 1-5, Ησ. 6/ς' 5, Ιερ. 1/α' 6-19, Ματθ. 28/κη' 20

Για τον Ιερεμία γνωρίζουμε τα περισσότερα σε σχέση με τους άλλους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Η βιογραφία που μας δίνεται στο ομώνυμο βιβλίο, μας βοηθάει να καταλάβουμε καλύτερα το έργο του ως προφήτη. Ο Ιερεμίας επηρέασε τόσο πολύ την ιστορία που ακόμη και στην εποχή του Ιησού τον εκτιμούσαν ως προφήτη. Ωστόσο, το έργο του προφήτη, με τα ανθρώπινα κριτήρια, δεν ήταν επιτυχημένο. Πάρα τις έντονες προειδοποιήσεις και παρακλήσεις κατά τη διάρκεια δεκαετιών, ο λαός στην πλειοψηφία του απέρριπτε το μήνυμα του Κυρίου.

Ο Ιερεμίας ωστόσο, παρά την αντίδραση που αντιμετώπισε, δεν εξαγοράστηκε, αλλά με τη δύναμη του Κυρίου στάθηκε ως «πόλιν οχυράν, και ως στήλην σιδηράν, και ως τείχη χάλκινα» (Ιερ. 1/α' 18).

Η ζωή του Ιερεμία δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ευτυχισμένη. Λόγω της προφητικής του κλήσης θρήνησε, απορρίφθηκε μέχρι και που φυλακίστηκε. Το χειρότερο όμως ήταν ότι αυτές οι θλίψεις έρχονταν από εκείνους που ζητούσαν βοήθεια και ήθελαν να ακολουθήσουν το σωστό δρόμο. Έτσι, ο Ιερεμίας είδε – μέσα από την εμπειρία του – τι θα αντιμετώπιζε ο Ιησούς εκατοντάδες χρόνια αργότερα.

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

Οι προφήτες, σύμφωνα με την κλήση τους, προστάτευαν το νόμο του Θεού. Υπερασπίζονταν τη διαθήκη και τις Δέκα Εντολές (Ιερ. 11/α' 2-6). Στο Μιχ. 3/γ' 8 δίνεται μία σύνοψη του έργου των προφητών, «διά να απαγγείλω εις τον Ιακώβ την παράβασιν αυτού, και εις τον Ισραήλ την αμαρτίαν αυτού». Άλλωστε η αμαρτία εξ ορισμού έχει σχέση με το νόμο (δείτε Ρωμ. 7/ζ' 7).

Ποιο ήταν το μήνυμα των προφητών στο λαό; Με ποιον τρόπο αυτό το μήνυμα αφορά και εμάς σήμερα; Ησ. 1/α' 19, Ιερ. 7/ζ' 5-7, Ιεζ. 18/η' 23. (Δείτε επίσης Ματθ. 3/γ' 7-11.)

.....

.....

Η κρίση του Θεού δεν ήταν αναπόφευκτη, αλλά θα ερχόταν εάν δεν επέστρεφαν από τις αμαρτίες τους. Ωστόσο, η αλλαγή δεν είναι εύκολη, ιδιαίτερα όταν οι άνθρωποι έχουν συνηθίσει να κάνουν το κακό. Και ποιος δεν έχει δει ανθρώπους που έχουν εξοικειωθεί, σε τρομακτικό σημείο, με το κακό; Σκοπός των προφητών ήταν να βοηθήσουν τους ανθρώπους να συνειδητοποιήσουν το κακό που προκαλούσαν οι αμαρτίες τους και να τους δείξουν τις συνέπειες που θα υπήρχαν εάν δεν απομακρύνονταν από αυτές. Φυσικά, αυτό το μήνυμα ήταν του Κυρίου, και όχι δικό τους.

Οι προφήτες δεν αναφέρουν το πώς τους αποκαλύφθηκε ο Λόγος του Θεού. Υπήρχαν φορές που ο Θεός τους μιλούσε απευθείας, άλλες φορές που το Άγιο Πνεύμα εμφανιζόταν σε όνειρα ή σε οράματα, πιθανόν ως «ήχος λεπτού αέρος» (Α' Βασ. 19/θ' 12). Όπως και να τους δινόταν το μήνυμα, οι προφήτες είχαν μία αποστολή. Δεν καλούνταν να μεταδώσουν το θέλημα του Θεού μόνο στους απλούς ανθρώπους, αλλά όποτε χρειαζόταν το μετέφεραν ενώπιον βασιλιάδων, αυτοκρατόρων και στρατιωτικών.

Αυτή η αποστολή ερχόταν με μεγάλη ευθύνη: εάν παρουσίαζαν την αλήθεια, υπήρχε ο κίνδυνος να θανατωθούν από αυτούς τους ισχυρούς ανθρώπους, από την άλλη, εάν δεν την παρουσίαζαν, είχαν να αντιμετωπίσουν την κρίση του Θεού. Το έργο του προφήτη είναι πολύ σπουδαίο, και από όσο γνωρίζουμε από την Αγία Γραφή, όσοι δέχτηκαν αυτό το έργο το έλαβαν πολύ σοβαρά.

Πρέπει να μας χαροποιεί που τα μηνύματά τους εμπεριέχονται στην Αγία Γραφή. Υπό μία έννοια, τα λόγια τους ηχούν μέχρι και σήμερα. Το ερώτημα σήμερα, είναι το ίδιο με την εποχή του Ιερεμία: Εμείς θα ακούσουμε;

ΣΚΕΨΗ: Ποιο είναι το μήνυμα των προφητών, παρά τα χρόνια που πέρασαν, στον λαό του Θεού σήμερα;

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΙΕΡΕΜΙΑ

Διαβάστε Α΄ Βασ. 1/α΄ και 2/β΄ 26. Για ποιο λόγο εξορίστηκε ο Αβιάθαρ στο σπίτι του στην Αναθώθ;

.....
.....
.....

Αφότου στερέωσε το θρόνο του, μετά τη σύγκρουση με τον Αδωνία, ο Σολομών απομάκρυνε τον Αβιάθαρ από τα καθήκοντα του ιερέα και εξορίζοντάς τον στην πόλη του την Αναθώθ – που όπως πιστεύεται βρισκόταν βορειοανατολικά της Ιερουσαλήμ. Ο Χελκίας, πατέρας του Ιερεμιά, ήταν μέλος της ιερατικής οικογένειας που ζούσε στην Αναθώθ. Ορισμένοι υποστηρίζουν πως ο Ιερεμίας ήταν απόγονος του Αβιάθαρ. Όπως και να έχει, από το Ιερ. 1/α΄ 1 ξέρουμε ότι ο προφήτης είχε σημαντική καταγωγή. Ο Κύριος άλλωστε κάλεσε διαφόρων τύπων ανθρώπων – βοσκούς, ραβίνους, ψαράδες, ιερείς – για να γίνουν προφήτες Του.

«Μέλος της λειψικής ιεροσύνης, ο Ιερεμίας από παιδί μαθητεύθηκε στην αγία υπηρεσία. Στα ευτυχισμένα εκείνα χρόνια της προκατάρτισης ελάχιστα μπορούσε να σκεφθεί ότι εκ γενετής χειροτονήθηκε να γίνει ‘προφήτης εις τα έθνη’. Γι’ αυτό, όταν έλαβε τη θεϊκή κλήση, καταλήφθηκε από ένα αίσθημα αναξιοτήτας. Αναφώνησε: ‘Ω Κύριε, ιδού δεν εξεύρω τι να λαλήσω διότι είμαι παιδίον’ (Ιερ. 1/α΄ 5,6).» Ε. Χουάιτ, Π.Β. σ. 279.

Οι ιερείς ήταν οι ηθικοί και πνευματικοί ηγέτες του έθνους και είχαν το σημαντικό ρόλο να κατευθύνουν την πνευματική ζωή του έθνους. Ορισμένοι βρέθηκαν πιστοί στο έργο αυτό, άλλοι όμως καταχράστηκαν την εξουσία που τους δόθηκε με τρόπο που δεν μπορούμε να φανταστούμε. Όπως θα δούμε στο βιβλίο του Ιερεμιά, ο προφήτης μίλησε σκληρά εναντίον των απίστων ιερέων, οι οποίοι βρέθηκαν ανάξιοι των ευθυνών και του έργου που τους εμπιστεύθηκε ο Θεός.

ΣΚΕΨΗ: Ποιο είναι το πνευματικό σας καθήκον, στην εκκλησία, στο σπίτι ή οπουδήποτε αλλού; Εάν ερχόταν κάποιος προφήτης να σας μιλήσει για τις ευθύνες σας, τι πιστεύετε ότι θα σας έλεγε;

.....
.....
.....
.....
.....

Τρίτη 29 Σεπτεμβρίου

Η ΠΡΟΦΗΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΕΜΙΑ

Διαβάστε Ιερ. 1/α' 1-5. Τι διαβάζουμε για την κλήση του Ιερεμία;

.....
.....
.....

Όπως και άλλοι προφύτες στην Παλαιά Διαθήκη (και ο Παύλος στην Καινή, δείτε Γαλ. 1/α' 1, Ρωμ. 1/α' 1), ο Ιερεμίας δεν προβληματίστηκε όσον αφορά το Ποιος τον κάλεσε. Είναι ξεκάθαρο σ' αυτά τα εδάφια, όπως και σε όλο το βιβλίο, ότι τα λόγια που άκουσε ήταν «λόγος Κυρίου». Σίγουρα, αυτή του η πεποίθηση τον βοήθησε να συνεχίσει το έργο του παρά την έντονη αντίσταση, τις θλίψεις και τις δοκιμασίες που αντιμετώπιζε.

Η κλήση του Ιερεμία έγινε το 13^ο έτος της βασιλείας του Ιωσία, περίπου το 627 - 626 π.Χ. Δεν γνωρίζουμε την ακριβή χρονολογία γέννησης του προφήτη ή την ηλικία του όταν ξεκίνησε την υπηρεσία του. Ο ίδιος ωστόσο, θεωρούσε τον εαυτό του παιδί γι' αυτό το έργο.

Διαβάστε Ιερ. 1/α' 4,5. Τι ελπίδα και παρηγοριά παίρνουμε από αυτά τα λόγια;

.....
.....
.....

Ο Θεός επέλεξε τον Ιερεμία για προφήτη πριν ακόμη γεννηθεί. Τον ξεχώρισε από τη στιγμή της σύλληψής του για ένα ιδιαίτερο προφητικό έργο και τον αγίασε. Υπάρχει ένας ιερός και θρησκευτικός υπαινιγμός, κάτι που συνδέεται με την υπηρεσία του αγιαστηρίου. Είναι αλήθεια πως και ο όρος «αγιαστήριο» έχει κοινή ρίζα. Ο αγιασμός πρόκειται για κάτι ή κάποιον που έχει ξεχωριστεί για άγιο σκοπό. Αυτό είχε σχεδιάσει ο Θεός για τον Ιερεμία πριν ακόμη γεννηθεί. Αυτά τα εδάφια δείχνουν την ικανότητα του Θεού να γνωρίζει το μέλλον.

ΣΚΕΨΗ: Ο Θεός γνωρίζει το τέλος από την αρχή. Τι ελπίδα μάς δίνει αυτή η γνώση όταν βρισκόμαστε σε δοκιμασίες που δεν μπορούμε να αποφύγουμε;

.....
.....
.....

Τετάρτη 30 Σεπτεμβρίου

ΑΠΡΟΘΥΜΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

Παρά την διαβεβαίωση του Κυρίου στον Ιερεμία ότι είχε επιλεχθεί από τον Ουρανό γι' αυτήν την αποστολή, ο νέος, τρομοκρατήθηκε και δίστασε. Πιθανόν, η γνώση της κακής πνευματικής κατάστασης της εποχής του, καθώς και των όσων έπρεπε να γίνουν, έκαναν τον Ιερεμία να θέλει να αρνηθεί το έργο.

Συγκρίνετε Ιερ. 1/α' 6 με Ησ. 6/ζ' 5 και Έξ. 4/δ' 10-15. Ποια κοινά στοιχεία υπάρχουν σ' αυτά τα περιστατικά;

.....
.....
.....

Κανείς τους, για τους οποιοδήποτε λόγους, δεν ήθελε να αναλάβει το έργο που του ανατέθηκε. Πιθανόν αυτό να ήταν μία απαραίτητη προϋπόθεση για το έργο ενός προφήτη: η αίσθηση της αναξιοσύνης για ένα τόσο σημαντικό έργο. *Να είναι ένα φερέφωνο του Δημιουργού;* Αναμφίβολα όλοι φοβήθηκαν την αποστολή, τουλάχιστον στην αρχή.

Αξιοσημείωτη είναι η αρχική αντίδραση του Ιερεμία μετά το κάλεσμά του. Προφασίστηκε αμέσως ανικανότητά στο να μιλάει καλά, όπως είχε κάνει και ο Μωυσής. Και ο Ησαΐας αναφέρθηκε στο στόμα και στα χείλη του. Ήξεραν πολύ καλά πως το κάλεσμά τους, πέρα από οτιδήποτε άλλο, σίγουρα θα είχε να κάνει με ομιλία. Θα λάβαιναν μηνύματα από τον Θεό και θα ήταν υπεύθυνοι για την διακήρυξή τους στους άλλους. Σε αντίθεση με σήμερα, όπου κάποιος μπορεί να αναρτήσει το μήνυμα σε μία ιστοσελίδα ή να το μεταφέρει γραπτώς, εκείνη την εποχή η επικοινωνία γινόταν κατά κύριο λόγο προφορικά. Φανταστείτε να στέκεστε μπροστά σε εχθρικούς ηγέτες ή ανυπάκουους ανθρώπους και να τους μεταφέρετε σκληρά λόγια επίπληξης ή προειδοποίησης! Η απροθυμία που έδειξαν οι προφήτες είναι κατανοητή.

Διαβάστε Ιερ. 1/α' 7-10. Ποια ήταν η απάντηση του Θεού προς τον Ιερεμία; Τι ελπίδα μπορούμε να αντλήσουμε από αυτήν την απάντηση, για οποιοδήποτε έργο πιστεύουμε ότι ο Θεός μάς έχει καλέσει να κάνουμε;

.....
.....
.....

Πέμπτη 1 Οκτωβρίου

«ΒΑΚΤΗΡΙΑΝ ΑΜΥΓΔΑΛΙΝΗΝ»

Ο προφήτης ως μάρτυρας του Θεού καλείται να μιλήσει εκ μέρους του Θεού χωρίς να πει δικά του λόγια. Ο Θεός δεν κάλεσε τον Ιερεμία να δώσει λύσεις στα προβλήματα του έθνους ή να γίνει ένας χαρισματικός ηγέτης τον οποίο θα ακολουθούσαν τα πλήθη. Αποστολή του ήταν να μεταφέρει τα λόγια του Θεού στο λαό και στους ηγέτες. Η έμφαση δεν δίνεται στον άνθρωπο ή στην ανθρώπινη ικανότητα, αλλά στην κυριαρχία και τη δύναμη του Θεού. Ο προφήτης έπρεπε να στρέψει τους ανθρώπους στον Κύριο, ο οποίος ήταν ο μόνος είχε τη λύση για τα προβλήματά τους. Το ίδιο φυσικά ισχύει και για μας σήμερα.

Ποιο ήταν το πρώτο όραμα του Ιερεμία; (Δείτε Ιερ. 1/α' 11-19).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το κεντρικό μήνυμα όλου του βιβλίου του Ιερεμία βρίσκεται στα εδάφια 11 και 12. Ο λόγος του Θεού θα εκπληρωθεί. Μία μέρα όλοι θα δουν πως ό,τι είπε ο Θεός είχε πραγματοποιηθεί. Ο Θεός θέλει οι άνθρωποι να εγκαταλείψουν τις αμαρτίες τους. Τους προσφέρει χάρη και συγχώρηση, ωστόσο δεν αναγκάζει κανέναν να υπακούσει και να θεραπευθεί. Εάν ο λαός Του δεν ανταποκριθεί, η κρίση και η τιμωρία Του θα πραγματοποιηθούν όπως ακριβώς εκπληρώθηκαν τα λόγια Του στο βιβλίο του Ιερεμία κατά του Ισραήλ.

Όπως βλέπουμε τα λόγια του Θεού δεν ήταν μόνο για τον λαό. Ο Κύριος απευθύνθηκε και στον Ιερεμία, προειδοποιώντας τον για την αντίσταση που θα συναντούσε. Ό,τι και να συνέβαινε, ο Ιερεμίας είχε τη διαβεβαίωση του Θεού, «Εγώ είμαι μετά σου». Μία διαβεβαίωση που, όπως θα δούμε, την χρειαζόταν – όπως και όλοι μας άλλωστε.

ΣΚΕΨΗ: Διαβάστε Μαθ. 28/κη' 20. Τι διαβεβαίωση βρίσκουμε στα λόγια αυτά για εμάς, στην εποχή που ζούμε;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Ο Μαρτίνος Λούθηρος έγραψε για τον προφήτη Ιερεμία, στην εισαγωγή του σχολιαστικού του για το ομώνυμο βιβλίο: «Ο Ιερεμίας ήταν ένας θλιμμένος προφήτης που έζησε σε μία δύσκολη περίοδο, και η υπηρεσία του ήταν ιδιαίτερα απαιτητική μιας και αγωνιζόταν με οξύθυμους και δύσκολους ανθρώπους. Προφανώς δεν βρήκε απήχηση επειδή οι εχθροί του γίνονταν ολοένα και πιο κακοί. Αρκετές φορές προσπάθησαν να τον σκοτώσουν. Ακούσαν πάνω του ψυχολογική πίεση ενώ δεν ήταν λίγες και οι φορές που τον μαστίγωσαν. Παρόλα αυτά, έζησε και είδε την χώρα του να αιχμαλωτίζεται και τον λαό της να εξορίζεται.»

«Σαραντα χρόνια θα στεκόταν ο Ιερεμίας μπροστά στο έθνος ως μάρτυρας για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. Σε μία εποχή απαράμιλλης αποστασίας, με τη ζωή και με το χαρακτήρα του θα χρησίμευε ως παράδειγμα για τη λατρεία του μόνου αληθινού Θεού. Στις τρομερές πολιορκίες της Ιερουσαλήμ θα γινόταν το φερέφωνο του Κυρίου. Θα προανήγγειλε την πτώση του οίκου του Δαβίδ και την καταστροφή του ωραίου ναού που είχε οικοδομήσει ο Σολομών. Και όταν θα φυλακιζόταν για τα ατρόμητα προφητικά λόγια, θα εξακολουθούσε να μιλάει καθαρά, κτυπώντας την αμαρτία της ηγεσίας. Περιφρονημένος, μισούμενος, απορριμμένος από τους ανθρώπους, τελικά επρόκειτο να παραστεί μάρτυρας της κυριολεκτικής εκπλήρωσης της ίδιας της προφητείας του για την επικείμενη καταστροφή και να συμμετέχει στη θλίψη και στη συμφορά που θα ακολουθούσαν την καταστροφή της καταδικασμένης πόλης.» Ε. Χουάιτ, Π.Β. σ. 280.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Ένα από τα πιο λυπηρά σημεία, κάτι που πρέπει όλοι να σκεφθούμε σοβαρά, είναι το γεγονός ότι ο Θεός προειδοποίησε τον Ιερεμία ότι θα συναντούσε σθεναρή αντίσταση από τους συμπατριώτες του. Διαβάστε Ιερ. 1/α' 17-19. Ποιοι θα τον πολεμούσαν; Τι τρομερό δίδαγμα παίρνουμε για τον εαυτό μας; Ποια είναι η συμπεριφορά μας προς τον προφητικό λόγο, ιδιαίτερα όταν ακούμε πράγματα που δεν μας αρέσουν; Πώς μας βοηθάει το παραπάνω απόσπασμα της Ε. Χουάιτ να δούμε την τρομερή αυτή αλήθεια, ότι εκείνοι που έπρεπε να φανερώνουν τον αληθινό Θεό στον κόσμο, ήταν εκείνοι που επιτέθηκαν στον προφήτη Του και πολέμησαν εναντίον του Κυρίου; (Δείτε επίσης Εκκλ. 1/α' 9).